

noget, vil kunne medføre en fare for sundhed eller miljø, som det påhviler tilsynsmyndigheden at afværge, jf. herved § 70, stk. 1.

Lovforslaget betyder således, at tilsynsmyndigheden får adgang til på et tidligere tidspunkt, end det er tilfældet i dag, at iværksætte foranstaltninger i forbindelse med fare for sundheden og miljøet.

Muligheden for at iværksætte forebyggende foranstaltninger efter den foreslåede bestemmelse er dog begrænset.

Bestemmelsen finder ikke anvendelse, hvis den ansvarlige virksomhed på ejendommen er i drift. Eventuelle forebyggende foranstaltninger forudsættes i disse tilfælde at kunne gennemføres efter de gældende håndhævelsesbestemmelser, jf. herved lovens § 69, og andre påbudsbestemmelser efter loven, jf. især § 30, § 41 og § 42.

Forslaget til § 70, stk. 2, finder heller ikke anvendelse, hvis de nødvendige forebyggende foranstaltninger kan iværksættes med hjemmel i anden lovgivning. Hvis offentligt foranstaltet afværgetiltag i forbindelse med forurenede jord, kan iværksættes efter affaldsdepotloven (Bekendtgørelse af lov nr. 939 af 27. oktober 1996 af lov om affaldsdepoter), finder § 70, stk. 2 således ikke anvendelse.

Lovforslaget bygger på forurenere-betaler princippet, som er indarbejdet i miljøloven, idet forebyggende foranstaltninger skal ske på den ansvarliges regning. Forurenere-betaler princippet er endvidere et af principperne for EUs politik på miljøområdet.

Tilsynsmyndigheden vil, såfremt det måtte vise sig muligt at identificere en ansvarlig, kunne kræve dækning af afholdte udgifter efter dansk rets almindelige erstatningsregler, eller såfremt lovgivningen fastsætter et strengere erstatningsansvar, efter de gældende bestemmelser herom.

Det forudsættes, at tilsynsmyndigheden i videst muligt omfang søger afholdte udgifter dækket, herunder anmelder eventuelle krav i boet efter den ansvarlige eller om nødvendigt anlægger civilt søgsmål mod den ansvarlige, hvis denne kan identificeres.

Det er dog en del af formålet med lovforslaget, at det netop ikke er en betingelse for tilsynsmyndighedens iværksættelse af selvhjælpshandlinger, at der kan findes en ansvarlig. Hovedreglen vil nok være, at tilsynsmyndigheden, i de sager lovforslaget dækker, sjældent vil have mulighed for at få dækket sine udgifter.

2.2 Rettighedsfrakendelse

§ 110 b blev indsat i miljøbeskyttelsesloven ved lov

nr. 425 af 10. juni 1997. Denne lov indeholder bestemmelser, der sigter mod mere lov og orden på miljøområdet, blandt andet ved at skabe bedre muligheder for håndhævelse af den gældende miljølovgivning.

Ved lov nr. 412 af 10. juni 1997 indførtes som led heri en ny bestemmelse i straffeloven, § 196, om særlig grov miljøkriminalitet med en strafferamme på fængsel i indtil 4 år for særligt grove overtrædelser af miljølovgivningen.

§ 110 b indeholder en selvstændig hjemmel i miljøbeskyttelsesloven om rettighedsfrakendelse ved domstolene i forbindelse med straffesager, hvis den tiltalte gentagne gange eller under i øvrigt skærpende omstændigheder har overtrådt bestemmelser i miljøbeskyttelsesloven eller i forskrifter udstedt i medfør af loven eller undladt at efterkomme forbud eller påbud, som er udstedt i medfør af disse bestemmelser.

Straffelovens § 196 vil omfatte sager om alvorlig miljøkriminalitet og dermed ofte være sager, der kan medføre rettighedsfortabelse efter bestemmelserne i miljøbeskyttelsesloven. Det er således hensigtsmæssigt, at der også i miljøbeskyttelseslovens § 110 b er en direkte henvisning til den nye straffelovsbestemmelse om grov miljøkriminalitet. Det foreslås derfor, at der ved den foreslåede tilføjelse til § 110 b, stk. 1, litra a, præciseres, at straf efter straffelovens § 196 kan medføre, at retten til at udøve virksomhed, omfattet af miljøbeskyttelseslovens kapitel 5 om forurenende virksomhed, kan frakendes ved dom.

Såfremt en person er straffet efter straffelovens § 196 om grov miljøkriminalitet ved overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven vil der normalt foreligge »skærpende omstændigheder« også i forhold til anvendelse af miljøbeskyttelseslovens § 110 b.

Efter den eksisterende § 110 b, stk. 1, litra b kan rettighedsfrakendelse ved dom også komme på tale, hvis den tiltalte gentagne gange eller under i øvrigt skærpende omstændigheder har undladt at efterkomme forbud eller påbud udstedt i medfør af miljøbeskyttelsesloven eller i forskrifter udstedt i medfør af loven.

Tilsidesættelse af vilkår knyttet til f.eks. miljøgodkendelser efter lovens kapitel 5 er ikke omfattet af den nuværende bestemmelses ordlyd. Vilkårstilsidesættelser vil således ikke kunne medføre rettighedsfortabelse efter § 110 b, medmindre tilsidesættelsen samtidig vil være en overtrædelse af loven eller af forskrifter udstedt i medfør af loven.

Vilkårstilsidesættelser kan have meget alvorlige konsekvenser for miljøet og måske medføre risiko for udgiftskrævende oprydningsforanstaltninger for til-